

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/148/148/98

UŚWIADOMIENIE I ZACHOWANIA ZDROWOTNE KOBIET W ZAKRESIE PROFILAKTYKI RAKA PIERSI I SZYJKI MACICY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Rak sutka (piersi) i szyjki macicy to dwa nowotwory złośliwe najczęściej występujące u kobiet w Polsce. Pierwszy z nich stanowi ponad 18%, a drugi - około 8% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe, na które zapadają kobiety. W 1995 roku około 10 000 Polek zachorowało na raka sutka, a ponad 4000 - na raka szyjki macicy. W tym samym roku ponad 4500 kobiet zmarło na raka sutka, a około 2000 - na raka szyjki macicy¹. Warto podkreślić, że pod względem 5-letnich przeżyć na raka sutka Polska znajduje się na przedostatnim miejscu w Europie (przed Słowenią), a na raka szyjki macicy - na ostatnim².

Obu tym chorobom nowotworowym można w pewnym stopniu zapobiegać, można też z nich wyleczyć, o ile zostaną wykryte we wczesnym stadium. Aby to osiągnąć, potrzebne są odpowiednie działania służby zdrowia, ale także właściwe zachowania zdrowotne kobiet.

W przypadku profilaktyki pierwotnej (zapobieganie wystąpieniu choroby) i wtórnej (wczesne wykrycie) raka sutka istotne znaczenie ma regularna (raz w miesiącu) samokontrola piersi, począwszy od 25 roku życia, oraz zgłaszanie się raz w roku do lekarza na kontrolę. Ponadto każda kobieta od 35 do 40 roku życia powinna przynajmniej raz poddać się badaniu mammograficznemu, a w wieku od 41 do 50 lat - wykonywać je co 2 lata, natomiast powyżej 50 lat - corocznie³. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), przy odpowiednich działaniach profilaktycznych można znacznie zmniejszyć (nawet o 40%) ryzyko zachorowania na raka sutka. WHO szacuje również, że sama tylko regularna kontrola piersi przez kobiety może o 10% zmniejszyć liczbę zgonów z powodu tej choroby w krajach,

---

¹ Dane wg Krajowego Rejestru Nowotworów Centrum Onkologii, Warszawa 1998.

² Według opracowania Międzynarodowej Agencji Badań nad Rakiem (IARC), Lyon 1998, na podstawie danych z 17 krajów Europy.

³ Zalecenia Centrum Onkologii i Polskiego Komitetu Zwalczenia Raka.

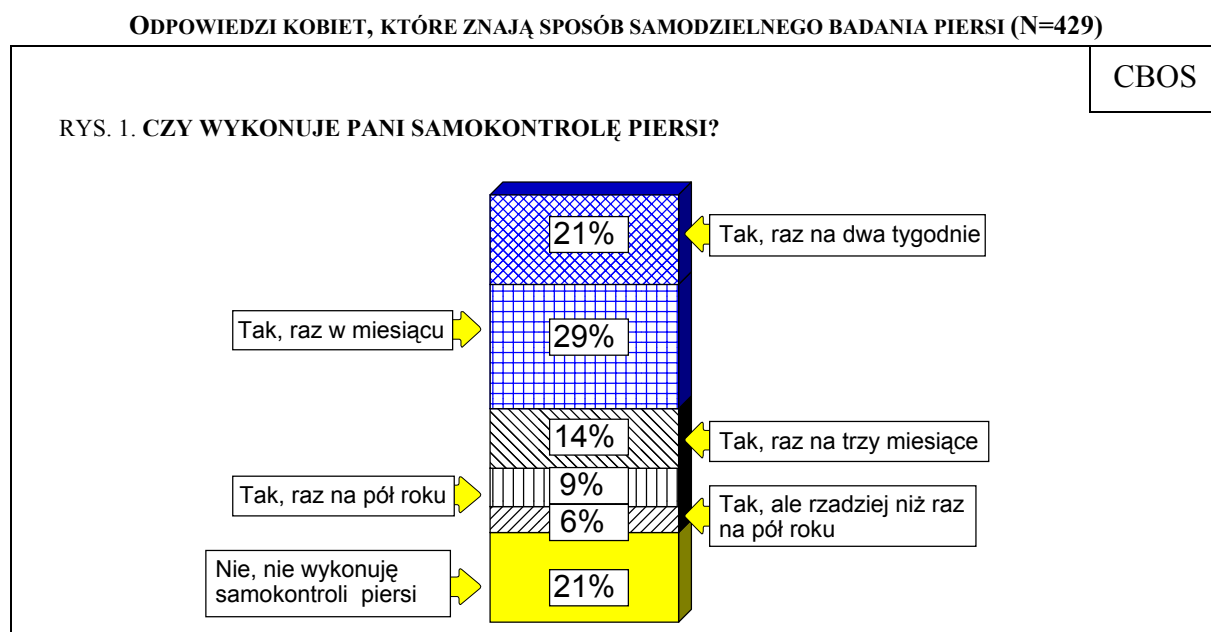
w których nie prowadzi się systematycznych badań mammograficznych (do nich należy Polska). W ten prosty sposób można by uratować od przedwczesnej śmierci około 500 Polek rocznie.

Jeśli chodzi o raka szyjki macicy, to zgłaszanie się raz w roku do ginekologa i poddawanie się co trzy lata badaniom cytologicznym może zmniejszyć (nawet o 80%) ryzyko zachorowania na tę chorobę. Trzeba też podkreślić, że wykrycie raka szyjki macicy we wczesnym stadium stwarza szansę całkowitego wyleczenia.

W świetle tych danych nasuwa się pytanie, w jakim stopniu kobiety są uświadomione i jakie podejmują działania w zakresie profilaktyki wymienionych wyżej nowotworów. Odpowiedzi na nie dostarczają wyniki sondażu CBOS⁴.

Zdecydowana większość (82%) kobiet deklaruje, że zna zalecany przez lekarzy sposób samodzielnego badania piersi. Jednak tylko 46% spośród nich (co stanowi 37% ogółu respondentek) wie, że samokontrolę piersi należy wykonywać raz w miesiącu. Można przyjąć, że tylko taki odsetek kobiet praktycznie zna tę metodę.

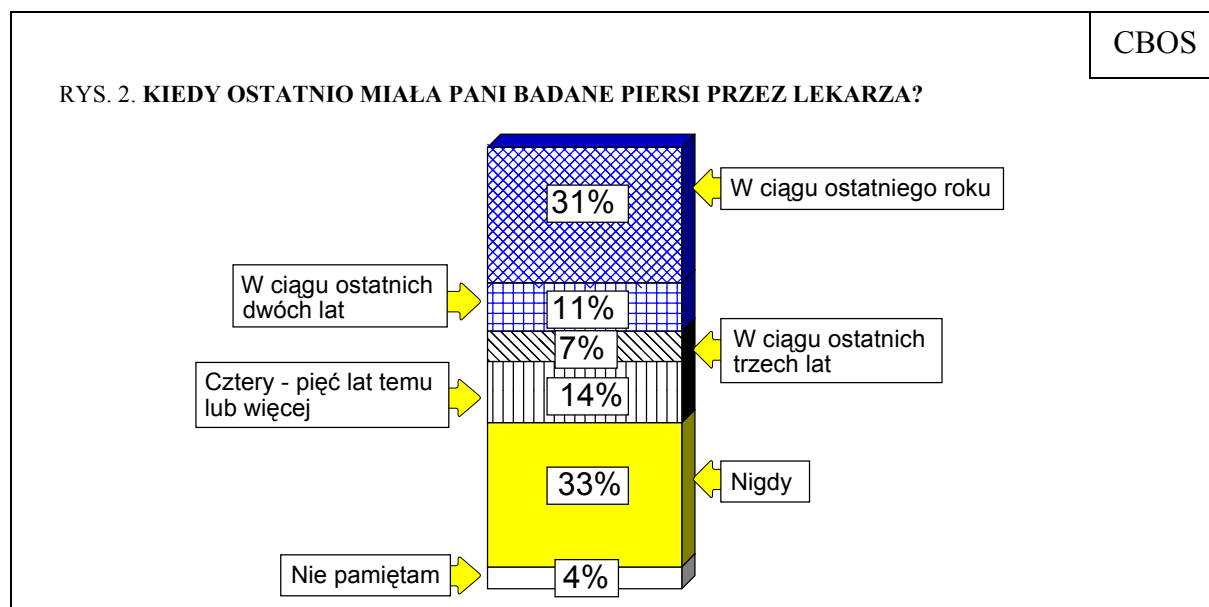
Deklarowanie znajomości samokontroli piersi nie jest jednak równoznaczne z jej wykonywaniem.

⁴ Sondaż „Omnibus” - na zlecenie Centrum Onkologii w Warszawie - przeprowadzono w dniach 25-28 września '98 na ogólnopolskiej kwotowej próbie 524 kobiet powyżej 18 roku życia.

Do regularnej samokontroli piersi (raz w miesiącu) przyznaje się tylko 29% kobiet znających tę metodę, co stanowi 24% ogółu respondentek.

Niespełna jedna trzecia (31%) kobiet twierdzi, że w ciągu ostatniego roku miała piersi badane przez lekarza.

Zaledwie 16% ogółu respondentek przynajmniej raz miało wykonaną mammografię. Na badanie mammograficzne kobiety zgłaszały się głównie ze skierowaniem od lekarza lub z własnej inicjatywy w celach profilaktycznych.

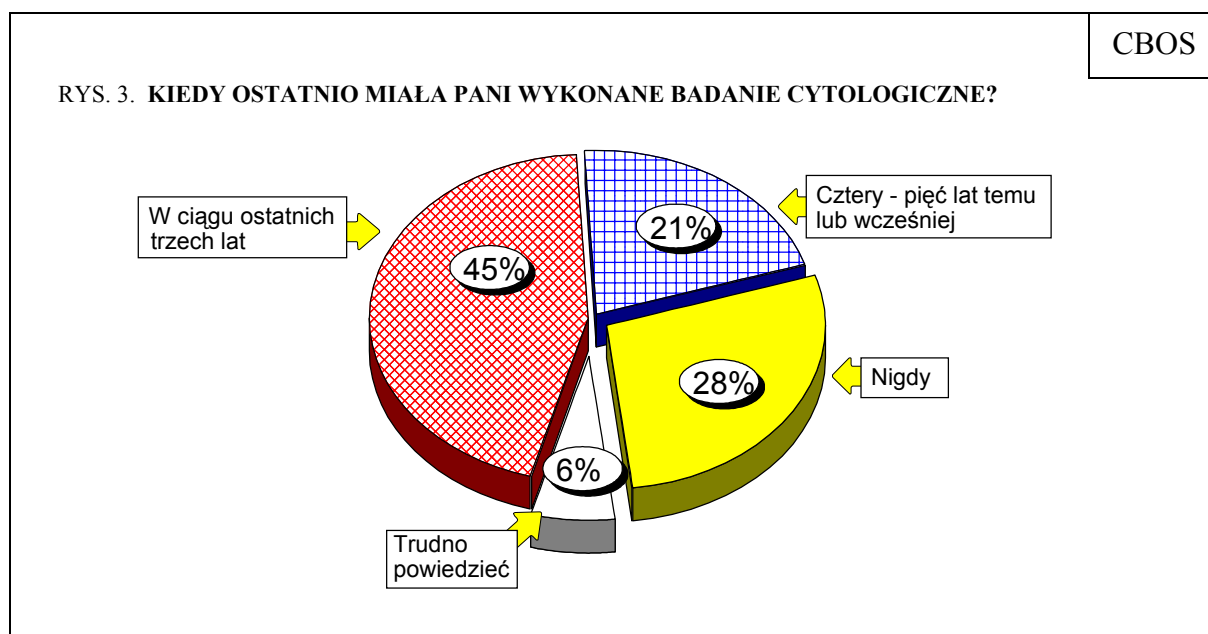
ODPOWIEDZI KOBIET, KTÓRE MIAŁY WYKONANĄ MAMMOGRAFIĘ (N=80)

CBOS

Z jakich powodów miała Pani wykonane badanie mammograficzne?	
Zostałam skierowana przez lekarza	51%
Zgłosiłam się z własnej inicjatywy w celach profilaktycznych	40%
Zostałam zaproszona w ramach profilaktycznego badania przesiewowego (skriningu)	5%
Nie pamiętam	4%

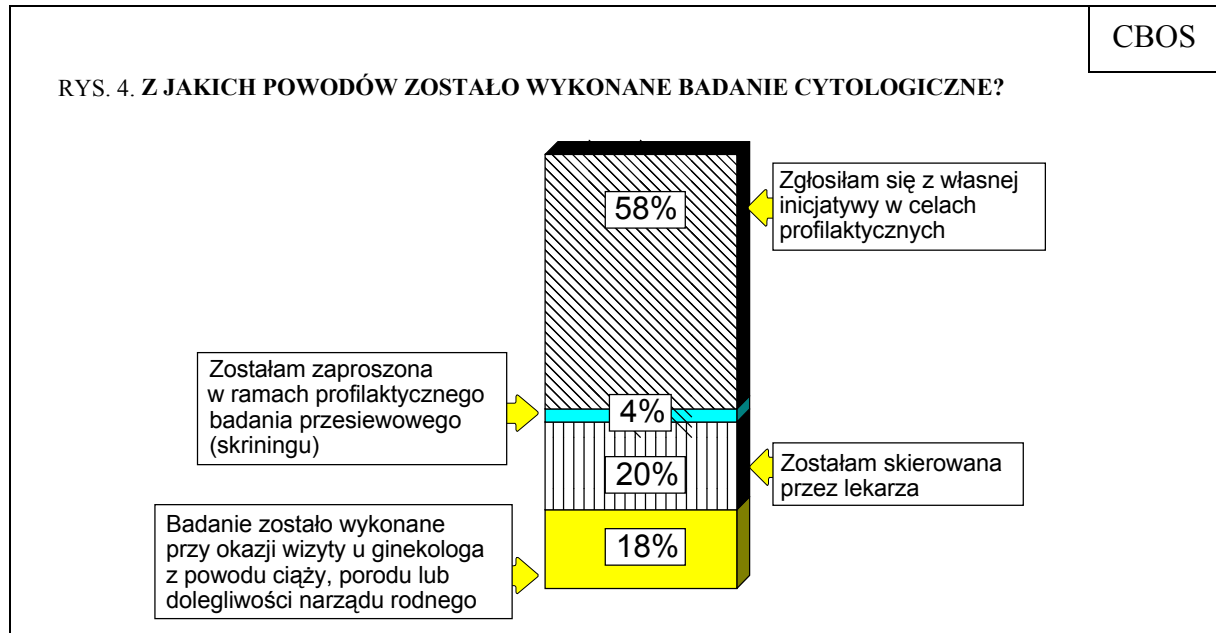
Jeśli chodzi o działania profilaktyczne w zakresie raka szyjki macicy, to zdecydowana większość (89%) kobiet deklaruje, że słyszała o konieczności poddawania się badaniom cytologicznym. Jednak ich zachowania zdrowotne były realizowane w znacznie mniejszym stopniu. W ciągu ostatniego roku u ginekologa było tylko 45% respondentek. Jako główną przyczynę niezgłaszania się do lekarza kobiety podawały brak dolegliwości (75%).

Warto zaznaczyć, że rak szyjki macicy we wczesnym stadium nie daje na ogół żadnych dolegliwości, a wykryć go można jedynie za pomocą badania ginekologicznego, połączonego z testem cytologicznym.

Niestety, tylko niespełna połowa kobiet deklaruje, że w ciągu ostatnich trzech lat miała wykonaną cytologię, natomiast ponad jedna czwarta - nigdy nie poddawała się takiemu badaniu.

ODPOWIEDZI KOBIEC, KTÓRE MIAŁY WYKONANE BADANIE CYTOLOGICZNE (N=235)

Spośród kobiet, które miały wykonane badanie cytologiczne, ponad połowa zgłosiła się na nie z własnej inicjatywy w celach profilaktycznych, a jedna piąta została skierowana przez lekarza.

Z deklaracji respondentek wynika, że o metodzie samokontroli piersi i konieczności badań cytologicznych dowiadywały się one głównie od pracowników służby zdrowia (43% i 31% wskazań) oraz ze środków masowego przekazu (odpowiednio: 42% i 33%).

Wyniki sondażu wskazują na niedostatek wiedzy i działań kobiet w zakresie profilaktyki raka sutka i szyjki macicy. Dlatego tak cenne są wszelkie inicjatywy w tej dziedzinie, np. Narodowej Koalicji do Walki z Rakiem Piersi, która 17 października br. w wielu miastach Polski zorganizowała Marsze Życia i Nadziei.

Opracowała
dr med. Maria JOKIEL
Centrum Onkologii

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy wykonuje Pani samokontrolę piersi? 1 - Tak, raz na dwa tygodnie; 2 - Tak, raz w miesiącu; 3 - Tak, raz na trzy miesiące; 4 - Tak, raz na pół roku; 5 - Tak, ale rzadziej niż raz na pół roku; 6 - Nie, nie wykonuję samokontroli piersi

	(%)						Liczba osób
	1	2	3	4	5	6	
Ogółem	21	29	14	9	6	21	429
Płeć Kobiety	21	29	14	9	6	21	429
Wiek							
18-24 lat	12	31	2	9	14	33	58
25-34	23	30	20	12	5	10	81
35-44	18	35	19	8	6	14	95
45-54	20	34	12	16	4	14	74
55-64	21	34	9	2	5	29	58
65 lat i więcej	35	10	14	3	2	37	63
Miejsce zamieszkania							
Wieś	24	24	10	8	5	29	136
Miasto do 20 tys.	17	41	17	4	4	19	54
od 21 do 100 tys.	28	29	17	11	6	10	90
101-500 tys.	17	34	18	10	4	17	82
501 tys.i więcej mieszk.	18	25	7	10	12	27	67
Region							
Północny	12	38	13	10	2	25	52
Zachodni	38	27	13	7	9	7	45
Środkowozachodni	21	30	23	10	7	10	61
Środkowy	13	23	15	15	7	27	82
Wschodni	26	26	4	7	4	33	54
Południowo-wschodni	26	26	4	5	6	27	62
Południowo-zachodni	21	37	16	5	5	15	73
Wykształcenie							
Podstawowe	28	24	8	8	8	26	145
Zasadnicze zawodowe	23	27	10	10	3	26	86
Średnie	16	32	20	9	5	16	164
Wyższe	15	44	15	9	6	12	34
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier.,inteligencja	13	38	21	8	0	21	24
Prac.umysł.niż.szczebla	14	31	22	11	9	14	65
Pracownicy fiz.- umysł.	11	42	16	13	0	18	45
Robotnicy wykwalifikowani	43	21	7	14	14	0	14
Robotnicy niewykwalifik.	17	28	6	17	6	28	18
Rolnicy	13	20	13	13	20	20	15
Pracujący na własny rach.	23	45	18	5	0	9	22
Bierni zawodowo							
Renciści	24	34	12	7	3	20	59
Emeryci	28	16	11	4	2	38	81
Uczniowie i studenci	17	29	0	8	17	29	24
Bezrobotni	32	13	13	16	10	16	31
Gospodynie domowe i inni	26	42	13	3	6	10	31
Pracuje w:							
sferze budżetowej	9	47	18	11	5	11	66
sekt. państw. publicznym	20	20	22	20	7	11	45
sp. właśc. pryw. i państwa	30	25	10	5	15	15	20
sekt. pryw. poza rolnict.	19	34	16	6	1	24	70
prywatnym gosp. rolnym	22	22	11	11	17	17	18
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	25	24	19	13	7	13	72
276 - 399	24	41	11	2	3	20	66
400 - 549	20	30	9	10	7	24	97
550 - 799	24	19	19	13	2	23	62
Powyżej 799 zł	21	29	21	4	7	18	56
Ocena własnych war. mater.							
Złe	24	26	14	10	4	22	144
Średnie	21	31	12	7	7	21	193
Dobre	18	33	15	10	5	18	92
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	34	20	11	3	6	26	35
Raz w tygodniu	22	26	14	9	5	24	238
Kilka razy w miesiącu	18	34	20	10	7	11	61
Kilka razy w roku	17	37	12	12	5	17	59
W ogóle nie uczestniczy	17	39	6	8	8	22	36
Poglądy polityczne							
Lewica	27	30	14	6	3	20	96
Centrum	21	34	13	9	10	14	135
Prawica	17	29	20	10	3	20	99
Trudno powiedzieć	21	22	8	10	6	32	99

Tabela 2. Kiedy ostatnio miała Pani badane piersi przez lekarza? 1 - W ciągu ostatniego roku
2 - W ciągu ostatnich dwóch lat; 3 - W ciągu ostatnich trzech lat; 4 - Cztery - pięć lat
temu lub więcej; 5 - Nigdy

(%)

	1	2	3	4	5	Nie pamiętam	Liczba osób
Ogółem	31	11	7	14	33	4	523
Płeć Kobiety	31	11	7	14	33	5	523
Wiek							
18-24 lat	38	6	4	1	48	3	69
25-34	40	13	13	8	24	1	89
35-44	39	21	6	14	16	5	101
45-54	33	13	2	19	27	5	84
55-64	24	5	5	14	47	4	78
65 lat i więcej	16	3	9	22	40	11	102
Miejsce zamieszkania							
Wieś	26	7	6	15	40	5	189
Miasto do 20 tys.	22	16	3	16	38	6	64
od 21 do 100 tys.	38	14	5	10	32	1	104
101-500 tys.	36	10	7	14	25	7	97
501 tys.i więcej mieszk.	36	10	14	13	20	6	69
Region							
Północny	25	15	15	8	25	12	60
Zachodni	35	15	5	15	31	0	55
Środkowozachodni	41	9	4	13	24	9	76
Środkowy	30	11	9	10	34	4	96
Wschodni	27	14	3	14	41	2	64
Południowo-wschodni	28	5	8	19	35	6	80
Południowo-zachodni	34	8	4	15	37	2	92
Wykształcenie							
Podstawowe	21	8	5	17	42	7	210
Zasadnicze zawodowe	36	10	8	9	32	5	102
Średnie	37	12	9	15	24	3	177
Wyższe	50	18	6	3	21	3	34
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	38	13	17	4	21	8	24
Prac.umysł.niż.szczębla	45	16	6	9	22	1	67
Pracownicy fiz.- umysł.	44	13	10	12	19	2	52
Robotnicy wykwalifikowani	41	12	0	24	24	0	17
Robotnicy niewykwalifik.	32	23	5	5	23	14	22
Rolnicy	29	5	14	0	43	10	21
Pracujący na własny rach.	43	9	9	9	30	0	23
Bierni zawodowo							
Renciści	29	11	6	20	30	4	80
Emeryci	17	4	6	19	44	9	118
Uczniowie i studenci	37	0	0	0	59	4	27
Bezrobotni	26	14	9	17	34	0	35
Gospodynie domowe i inni	27	14	5	16	32	5	37
Pracuje w:							
sferze budżetowej	40	15	8	7	25	4	72
sekt. państw. publicznym	40	15	8	8	23	6	52
sp. właśc. pryw. i państwa	36	18	5	18	18	5	22
sekt. pryw. poza rolnict.	44	14	7	10	26	0	73
prywatnym gosp. rolnym	38	4	12	4	35	8	26
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	28	14	4	14	37	2	92
276 - 399	32	11	9	13	29	6	79
400 - 549	25	7	7	19	37	7	123
550 - 799	41	7	8	13	28	3	71
Powyżej 799 zł	40	16	8	11	22	3	63
Ocena własnych war. mater.							
Źle	26	8	7	16	37	6	180
Średnie	33	12	6	15	30	5	237
Dobre	38	11	8	7	32	4	106
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	17	6	9	11	45	11	53
Raz w tygodniu	30	11	6	15	33	4	293
Kilka razy w miesiącu	24	17	10	14	30	4	70
Kilka razy w roku	49	9	4	9	25	3	67
W ogóle nie uczestniczy	43	8	5	10	28	8	40
Poglądy polityczne							
Lewica	39	11	6	11	30	3	109
Centrum	35	13	4	14	31	4	150
Prawica	31	8	12	13	32	3	124
Trudno powiedzieć	22	10	6	16	37	9	140

Tabela 3. Kiedy miała Pani wykonaną ostatnią mammografię piersi? 1 - W ciągu ostatniego roku;
2 - W ciągu ostatnich dwóch lat; 3 - W ciągu ostatnich trzech lat; 4 - Cztery - pięć lat
temu lub więcej; 5 - Nigdy

	1	2	3	4	5	Nie pamiętam	Liczba osób
Ogółem	7	3	2	2	85	2	523
Płeć Kobiety	7	3	2	2	85	2	523
Wiek							
18-24 lat	1	0	0	0	99	0	69
25-34	3	1	4	1	90	0	89
35-44	11	4	1	2	80	2	101
45-54	11	10	1	4	71	4	84
55-64	13	0	0	1	86	0	78
65 lat i więcej	3	3	2	3	85	4	102
Miejsce zamieszkania							
Wieś	4	3	1	1	92	1	189
Miasto do 20 tys.	6	0	2	0	88	5	64
od 21 do 100 tys.	13	5	1	4	77	1	104
101-500 tys.	5	1	3	3	87	1	97
501 tys.i więcej mieszk.	12	7	1	3	72	4	69
Region							
Północny	10	7	2	0	80	2	60
Zachodni	7	2	4	2	85	0	55
Środkowozachodni	4	1	1	3	87	4	76
Środkowy	8	5	1	3	80	2	96
Wschodni	5	8	3	0	84	0	64
Południowo-wschodni	8	0	0	1	89	3	80
Południowo-zachodni	8	0	1	3	87	1	92
Wykształcenie							
Podstawowe	5	3	2	1	87	2	210
Zasadnicze zawodowe	3	1	2	1	92	1	102
Średnie	11	5	1	3	79	2	177
Wyższe	12	3	0	6	76	3	34
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	13	0	4	8	71	4	24
Prac.umysł.niż.szczębla	12	6	1	1	78	1	67
Pracownicy fiz.- umysł.	4	6	2	2	87	0	52
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	6	6	94	0	17
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	95	5	22
Rolnicy	0	5	5	0	86	5	21
Pracujący na własny rach.	13	9	0	9	70	0	23
Bierni zawodowo							
Renciści	15	5	1	1	78	0	80
Emeryci	3	2	1	2	89	3	118
Uczniowie i studenci	7	0	0	0	93	0	27
Bezrobotni	0	0	3	0	97	0	35
Gospodynie domowe i inni	8	0	3	0	86	3	37
Pracuje w:							
sferze budżetowej	8	1	3	4	82	1	72
sekt. państw. publicznym	8	8	0	5	81	2	52
sp. własc. pryw. i państwa	5	5	0	5	82	5	32
sekt. pryw. poza rolnict.	8	4	1	3	84	5	23
prywatnym gosp. rolnym	0	4	4	0	88	4	26
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	7	2	1	1	89	0	92
276 - 399	8	4	5	4	80	0	79
400 - 549	3	3	1	2	89	2	123
550 - 799	10	0	1	0	87	1	71
Powyżej 799 zł	11	3	2	5	76	3	63
Ocena własnych war. mater.							
Złe	7	2	3	2	87	0	180
Średnie	6	5	1	2	85	2	237
Dobre	10	1	1	3	81	4	106
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	4	2	4	4	83	4	53
Raz w tygodniu	8	3	1	1	86	1	293
Kilka razy w miesiącu	1	4	3	3	86	3	70
Kilka razy w roku	9	3	1	1	85	0	67
W ogóle nie uczestniczy	13	5	3	3	75	3	40
Poglądy polityczne							
Lewica	6	2	2	2	87	2	109
Centrum	9	2	2	2	85	1	150
Prawica	10	2	1	2	81	2	124
Trudno powiedzieć	4	5	1	1	86	2	140

Tabela 4. Kiedy ostatnio miała Pani wykonane badanie cytologiczne? 1 - W ciągu ostatnich trzech lat; 2 - Cztery-pięć lat temu lub wcześniej; 3 - Nigdy (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	21	28	6	522
Płeć Kobiety	45	21	28	6	522
Wiek					
18-24 lat	35	3	60	1	68
25-34	72	9	16	3	89
35-44	54	29	11	6	101
45-54	55	26	15	4	84
55-64	37	26	33	4	78
65 lat i więcej	17	28	39	16	102
Miejsce zamieszkania					
Wieś	36	22	36	7	188
Miasto do 20 tys.	47	20	27	6	64
od 21 do 100 tys.	51	21	21	7	104
101-500 tys.	46	21	26	7	97
501 tys.i więcej mieszk.	58	20	20	1	69
Region					
Północny	57	20	17	7	60
Zachodni	47	16	27	9	55
Środkowo-zachodni	47	25	17	11	76
Środkowy	54	12	28	6	95
Wschodni	30	25	36	9	64
Południowo-wschodni	40	28	30	1	80
Południowo-zachodni	40	23	36	1	92
Wykształcenie					
Podstawowe	31	25	34	9	210
Zasadnicze zawodowe	48	16	32	5	101
Średnie	55	20	20	4	177
Wyższe	68	15	15	3	34
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	63	17	17	4	24
Prac. umysł. niż. szczebla	66	21	12	1	67
Pracownicy fiz.- umysł.	60	17	19	4	52
Robotnicy wykwalifikowani	41	29	29	0	17
Robotnicy niewykwalifik.	55	18	18	9	22
Rolnicy	48	24	24	5	21
Pracujący na własny rach.	65	17	17	0	23
Bierni zawodowo					
Renciści	41	21	30	8	80
Emeryci	23	30	36	12	118
Uczniowie i studenci	27	0	73	0	26
Bezrobotni	40	23	31	6	35
Gospodynie domowe i inni	54	14	24	8	37
Pracuje w:					
sferze budżetowej	72	17	8	3	72
sekt. państw./publicznym	50	23	21	6	52
sp. własc. pryw. i państwa	41	27	32	0	22
sekt. pryw. poza rolnict.	60	16	21	3	73
prywatnym gosp. rolnym	50	23	23	4	26
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	48	18	30	3	92
276 - 399	38	29	24	8	78
400 - 549	36	28	29	7	123
550 - 799	49	17	25	8	71
Powyżej 799 zł	57	17	17	8	63
Ocena własnych war. mater.					
Złe	41	22	31	7	180
Średnie	45	23	24	8	236
Dobre	53	14	32	1	106
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	30	28	36	6	53
Raz w tygodniu	42	23	29	7	292
Kilka razy w miesiącu	54	14	24	7	70
Kilka razy w roku	58	12	27	3	67
W ogóle nie uczestniczy	50	28	15	8	40
Poglądy polityczne					
Lewica	50	18	26	6	109
Centrum	47	25	23	5	150
Prawica	46	27	23	4	123
Trudno powiedzieć	38	14	39	9	140